

পৰিৱেশগত নৈতিকতা

ক. ইক'ল'জিজেম (পৰিৱেশবাদ)

ইক'ল'জিজেমে পৰিৱেশ আৰু বহনক্ষম জীৱনৰ সুৰক্ষাৰ বাবে ওকালতি কৰা দৰ্শন আৰু সামাজিক আন্দোলনক বুজায়। ইয়াক পৰিৱেশ ৰাজনীতিত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বিকাশ বুলি গণ্য কৰা হয় আৰু ই উপযোগিতাবাদ, উদাৰতাবাদ আৰু মাৰ্ক্সবাদৰ দৰে মূলসুঁতিৰ আদৰ্শৰ বিকল্প আগবঢ়ায়।

মূল ধাৰণাসমূহ:

- প্রকৃতিৰ আন্তৰিক মূল্য: ইক'ল'জিজেমে কয় যে প্রকৃতিৰ মানুহৰ উপযোগিতাৰ পৰা স্বাধীনভাৱে নিজৰ মূল্য আছে। প্রজাতি আৰু পৰিৱেশ তন্ত্ৰৰ দৰে প্রাকৃতিক সত্তাসমূহে নিজৰ বাবে নৈতিক বিবেচনাৰ যোগ্য।

- আন্তঃসংযোগ: ই পৰিৱেশ তন্ত্ৰৰ ভিতৰত থকা সম্পৰ্কৰ জটিল জালখনক গুৰুত্ব দিয়ে, এই কথা

স্বীকাৰ কৰে যে এটা অংশক প্ৰভাৱিত কৰা কাৰ্য্যৰ
সুদূৰপ্ৰসাৰী পৰিণতি থাকিব।

নৃতত্ত্ববাদৰ উৰ্ধত - ই এই ধাৰণাটোক প্ৰত্যাছান
জনাইছে যে মানুহ প্ৰকৃতিৰ পৰা পৃথক আৰু শ্ৰেষ্ঠ,
জৈৱকেন্দ্ৰিক বা পৰিৱেশকেন্দ্ৰিক দৃষ্টিভংগীৰ
পোষকতা কৰিছে।

ঔদ্যোগিকতাৰ সমালোচনা - বহু পৰিৱেশবিদৰ
দৃষ্টিভংগী ঔদ্যোগিক সমাজ আৰু উপভোক্তাবাদৰ
দ্বাৰা হোৱা পৰিৱেশৰ ক্ষতিৰ প্ৰতি
সমালোচনামূলক।

স্থিৰতা আৰু সংৰক্ষণ - কিছুমানে আমূল
পৰিৱৰ্তনক আদৰি লয়, আনহাতে আন কিছুমানে
বহনক্ষম পদ্ধতি আৰু সম্পদ ব্যৱস্থাপনাত গুৰুত্ব
দিয়ে।

সংজ্ঞা - পৰিৱেশবাদ হৈছে এক ৰাজনৈতিক
আদৰ্শ যি মানুহ আৰু প্ৰকৃতিৰ মাজৰ
অংশীদাৰিত্বৰ ওপৰত আধাৰিত। ই যুক্তি দিয়ে যে
আমি পদক্ষেপ ল'ব লাগিব কাৰণ বৰ্তমানৰ ভোগ
আৰু অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ হাৰ বহনক্ষম নহয়।

আমাৰ গ্ৰহ বৰ্তমান তীব্ৰ ভাবুকিৰ সন্মুখীন হৈছে।
এই পৰিৱেশগত ভাবুকিসমূহত জলবায়ু পৰিৱৰ্তন,
জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ ক্ষতি, বনাঞ্চল ধ্বংস আৰু
আৱৰ্জনা আদি অন্তৰ্ভুক্ত। বৰ্তমানৰ ধ্বংসৰ হাৰত,
পৃথিৱীয়ে অতি সোনকালে নিজকে টিকাই ৰাখিব
নোৱাৰা হ'ব পাৰে।

ইক'ল'জিৰ নীতিসমূহ -

ইক'ল'জি হৈছে জাৰ্মান প্ৰাণীবিজ্ঞানী আৰ্নষ্ট
হেকেলে ১৮৬৬ চনত প্ৰৱৰ্তন কৰা এটা শব্দ।
ইক'ল'জিয়ে যুক্তি দিয়ে যে মানুহে নিজকে
প্ৰকৃতিৰ মালিক বুলি বিশ্বাস কৰি প্ৰকৃতিৰ
ভাৰসাম্য হেৰুৱাইছে।

সামগ্ৰিকতা (Holism) - ই প্ৰাকৃতিক জগতৰ
যান্ত্ৰিক দৃষ্টিভংগীক প্ৰত্যাখ্যান কৰে আৰু ইয়াৰ
পৰিৱৰ্তে ইয়াক এক সামগ্ৰিক ৰূপত চাবলৈ চেষ্টা
কৰে। ই পৃথিৱীৰ বিভিন্ন অংশৰ পাৰস্পৰিক
নিৰ্ভৰশীলতা আৰু পৃথিৱীৰ বিভিন্ন অংশবোৰ
বুজিবলৈ আমি সামগ্ৰিক চিত্ৰখন চাব লাগিব বুলি
বিশ্বাস কৰাত গুৰুত্ব দিয়ে।

পৰিৱেশ নৈতিকতা (Environmental Ethics) - ই নৈতিকতা আৰু নীতিশাস্ত্ৰৰ প্ৰতি এক অ-মানৱ-কেন্দ্ৰিক দৃষ্টিভংগীৰ পোষকতা কৰে। ই নৈতিকতাৰ সমস্যাসমূহ ভৱিষ্যত প্ৰজন্মৰ লোক, আন জীৱ-জন্তু আৰু আমাৰ চাৰিওফালৰ ভৌতিক জগতলৈও সম্প্ৰসাৰিত কৰে, কেৱল মানুহৰ ওপৰত গুৰুত্ব নিদি, মানুহৰ ক্ষেত্ৰত কি ভাল আৰু বেয়া বা শুদ্ধ আৰু ভুল সেই বিষয়ে আলোচনা কৰা।

পৰিৱেশ সচেতনতা (Environmental Consciousness): ই এনে এক অৱস্থা য'ত এজন ব্যক্তি পৃথিৱীখন, প্ৰকৃতিক ধৰি, বুজি পায়, সচেতন হয় আৰু ইয়াৰ প্ৰতি চিন্তিত হয়। পশ্চিমীয়া বিশ্বত বিশেষকৈ পৰিৱেশগতভাৱে সচেতন হোৱাৰ অৰ্থ কি, তাক পুনৰ বিবেচনা কৰাৰ প্ৰয়োজন আছে।